

Динамічні структури даних (мова Паскаль)

Ч
ерги

© К.Ю. Поляков, 2008-2010

Переклад: Р. М. Васильчик

Стек

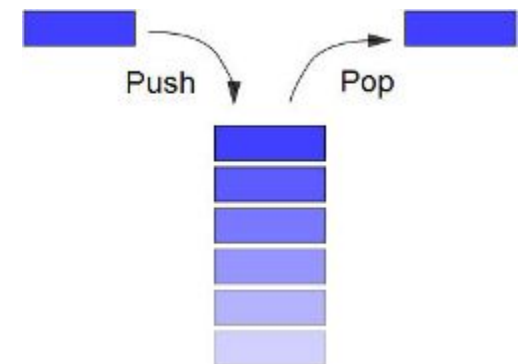
Стек – це лінійна структура даних, в якій додавання і видалення елементів можливо тільки з одного кінця (**вершини стека**). *Stack* = кипа, куча, стопка (англ.)

LIFO = Last In – First Out

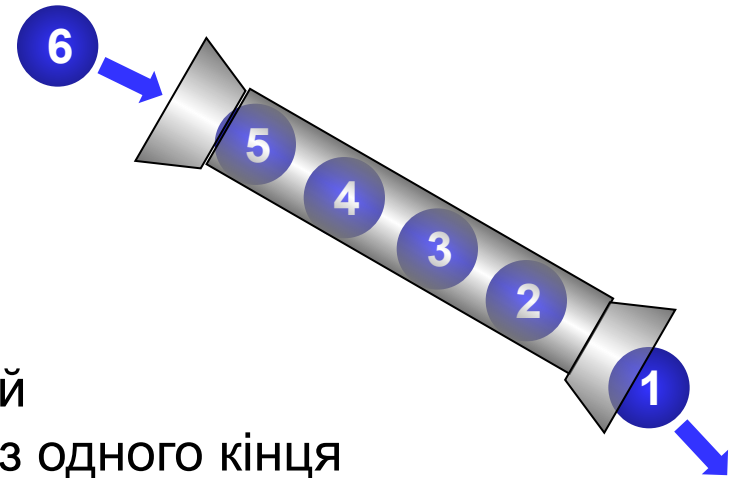
«Хто останнім увійшов, той першим вийшов».

Операції зі стеком:

- 1) додати елемент на вершину (*Push* = заштовхнути);
- 2) зняти елемент з вершини (*Pop* = вилетіти зі звуком).

Черга

Черга – це лінійна структура даних, в якій додавання елементів можливе тільки з одного кінця (кінця черги), а видалення елементів – тільки з іншого кінця (початку черги).

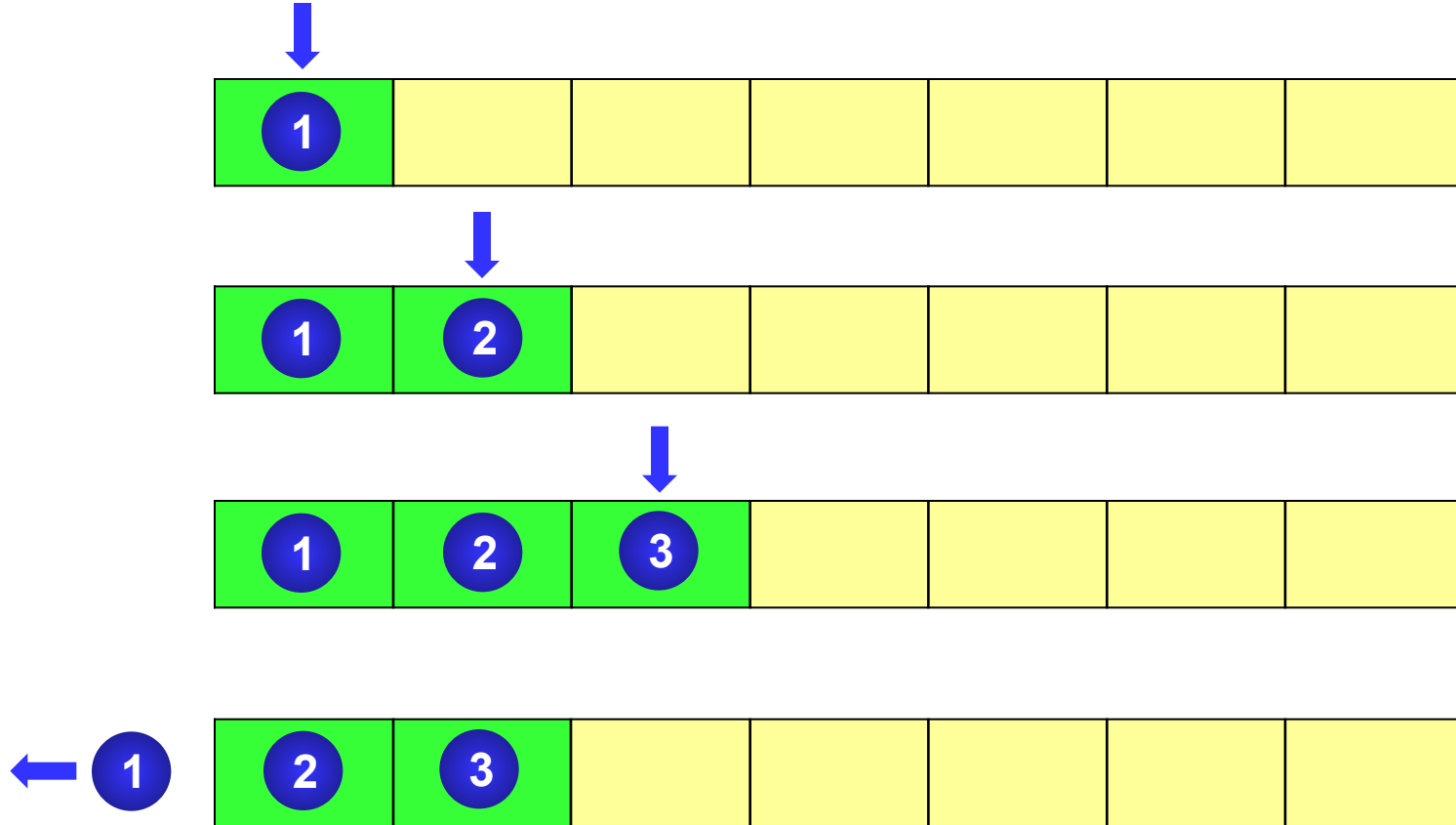
FIFO = *First In – First Out*

«Хто першим увійшов, той першим вийшов».

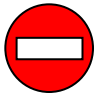
Операції з чергою:

- 1) додати елемент в кінець черги (*PushTail* = заштовхнути в кінець);
- 2) видалити елемент з початку черги (*Pop*).

Реалізація черги (масив)

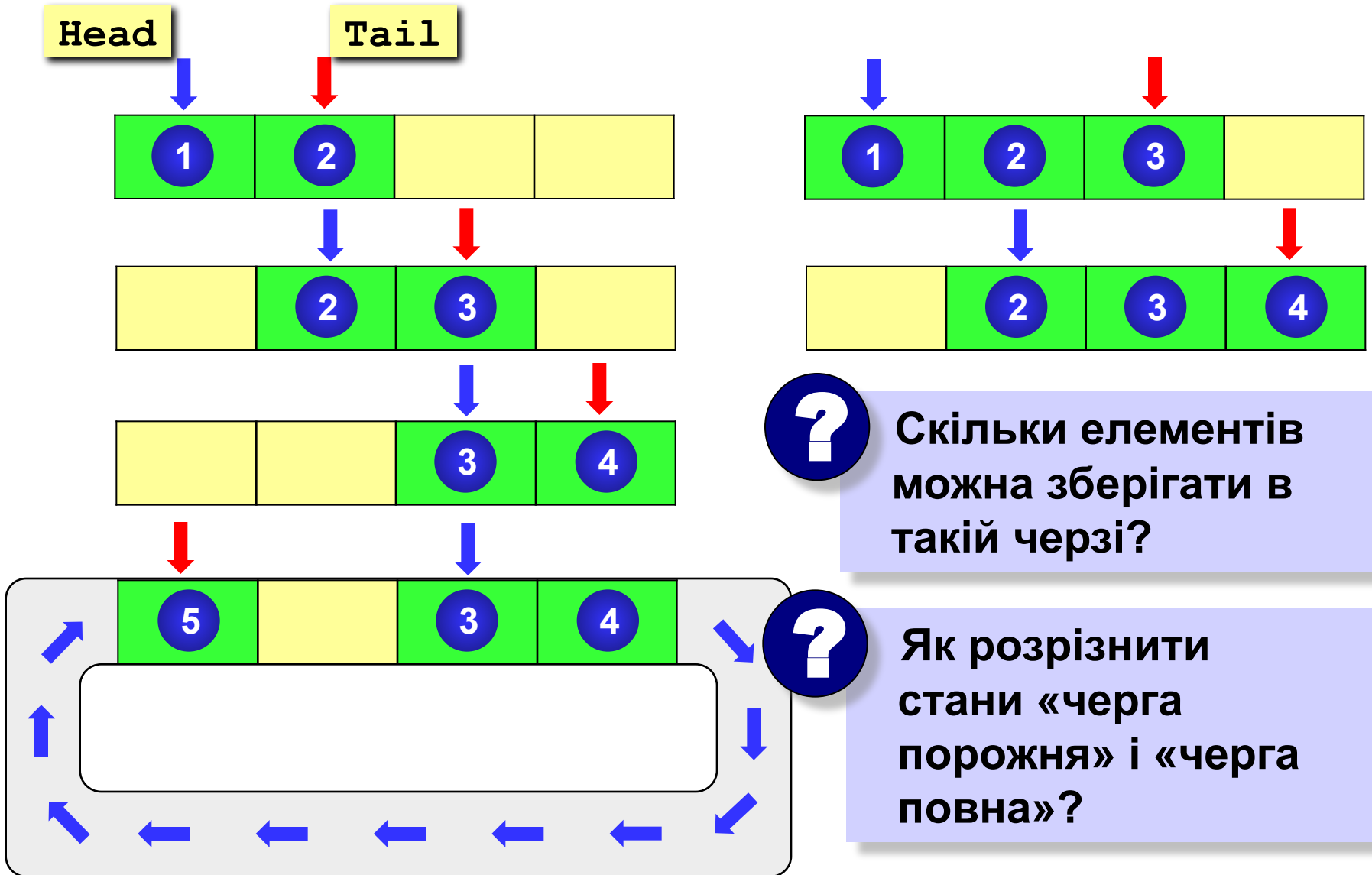

найпростіший спосіб

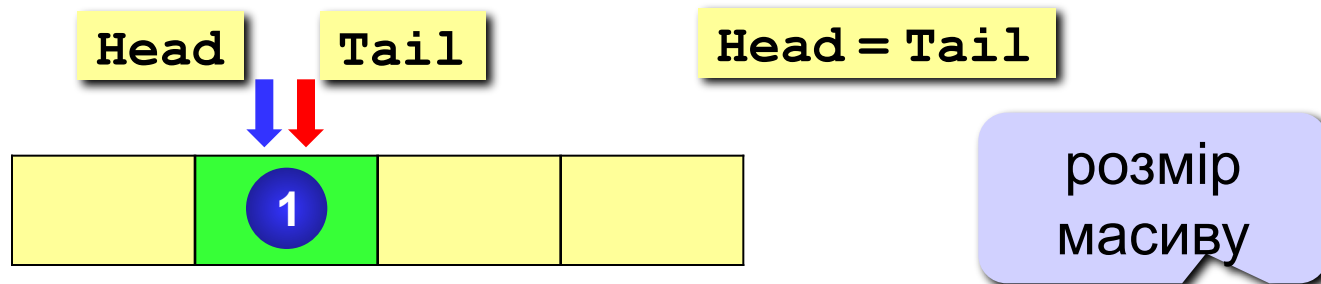
- 1) потрібно заздалегідь виділити масив;
- 2) при вибірці з черги потрібно зрушувати всі елементи.

Реалізація черги (кільцевий масив)

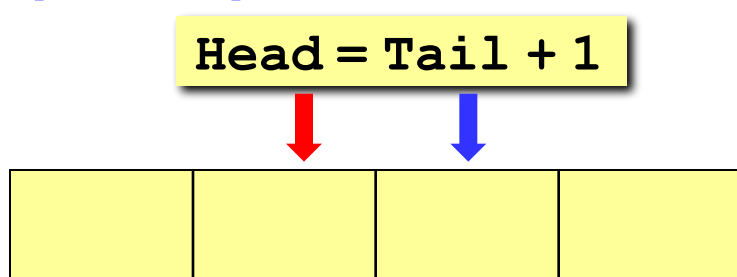

Реалізація черги (кільцевий масив)

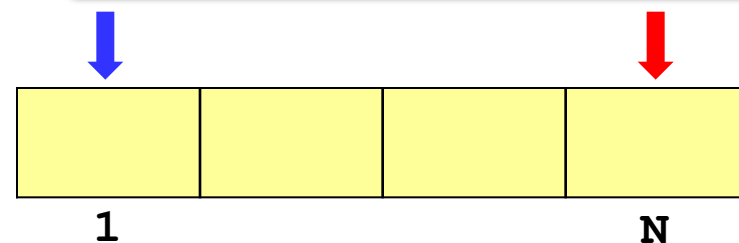
В черзі 1 елемент:

Черга порожня:

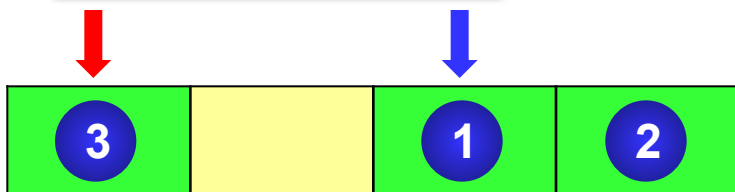

$$\text{Head} = (\text{Tail} \bmod N) + 1$$

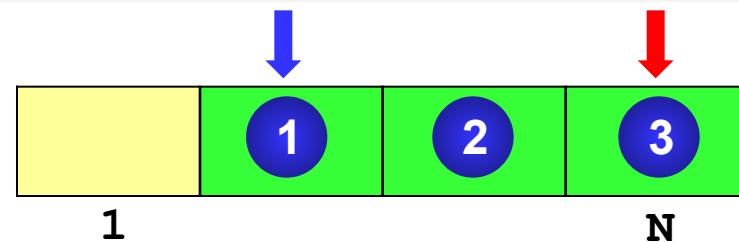

Черга повна:

$$\text{Head} = \text{Tail} + 2$$

$$\text{Head} = (\text{Tail} + 1) \bmod N + 1$$

Реалізація черги (кільцевий масив)

Структура даних:

```
type Queue = record
    data: array[1..MAXSIZE] of integer;
    head, tail: integer;
end;
```

Додавання в чергу:

```
procedure PushTail( var Q: Queue; x: integer);
begin
    if Q.head = (Q.tail+1) mod MAXSIZE + 1
        then Exit; { черга повна, не додавати }
    Q.tail := Q.tail mod MAXSIZE + 1;
    Q.data[Q.tail] := x;
end;
```

замкнути
в кільце

Реалізація черги (кільцевий масив)

Вибірка з черги:

```
function Pop ( var S: Queue ): integer;  
begin  
  if Q.head = Q.tail mod MAXSIZE + 1 then begin  
    Result := MaxInt;  
    Exit;  
  end;  
  Result := Q.data[Q.head];  
  Q.head := Q.head mod MAXSIZE + 1;  
end;
```

черга
порожня

максимальне
ціле число

взяти перший
елемент

видалити його з
черги

Реалізація черги (списки)

Структура вузла:

```
type PNode = ^Node;  
  Node = record  
    data: integer;  
    next: PNode;  
  end;
```

Тип даних «черга»:

```
type Queue = record  
  head, tail: PNode;  
end;
```

Реалізація черги (списки)

Додавання елемента:

```
procedure PushTail( var Q: Queue; x: integer );  
var NewNode: PNode;  
begin  
  New(NewNode);  
  NewNode^.data := x;  
  NewNode^.next := nil;  
  if Q.tail <> nil then  
    Q.tail^.next := NewNode;  
  Q.tail := NewNode; { новий вузол - в кінець }  
  if Q.head = nil then Q.head := Q.tail;  
end;
```

СТВОРЮЄМО
НОВИЙ ВУЗОЛ

ЯКЩО В СПИСКУ ВЖЕ
ЩОСЬ БУЛО, ДОДАЄМО
В КІНЕЦЬ

ЯКЩО В СПИСКУ
НІЧОГО НЕ БУЛО, ...

Реалізація черги (списки)

Вибірка елемента:

```
function Pop ( var S: Queue ): integer;  
var top: PNode;  
begin  
    if Q.head = nil then begin  
        Result := MaxInt;  
        Exit;  
    end;  
    top := Q.head;  
    Result := top^.data;  
    Q.head := top^.next;  
    if Q.head = nil then Q.tail := nil;  
    Dispose(top);  
end;
```

ЯКЩО СПИСОК
ПОРОЖНІЙ, ...

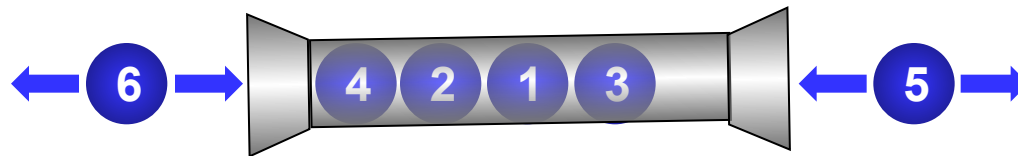
запам'ятали
перший елемент

ЯКЩО В СПИСКУ
НІЧОГО НЕ
залишилося, ...

ЗВІЛЬНИТИ
пам'ять

Дека

Дека (*deque* = *double ended queue*, черга з двома кінцями)– це лінійна структура даних, в якій додавання і видалення елементів можливе з обох кінців.

Операції з декою:

- 1) додавання елемента в початок (*Push*);
- 2) видалення елемента з початку (*Pop*);
- 3) додавання елемента в кінець (*PushTail*);
- 4) видалення елемента з кінця (*PopTail*).

Реалізація:

- 1) кільцевий масив;
- 2) двохзв'язний список.